

ÇERKEZKÖY
TİCARET VE SANAYİ ODASI

HİNDİSTAN

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan

İlknur İNAL ER

Uluslararası İlişkiler Uzmanı

2020

İÇİNDEKİLER	SAYFA NO:
İçindekiler.....	2
Tablolar.....	3
1. GENEL BİLGİLER.....	4
1.1. Coğrafi Konum.....	4
1.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	5
1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı.....	5
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
2.1. Ekonomik Yapı.....	6
2.2. Ekonomi Politikaları.....	7
2.3. Tarım.....	8
2.4. Sanayi.....	9
2.5. Hizmetler.....	10
2.5.1. Bankacılık.....	10
2.5.2. Turizm.....	10
3. DIŞ TİCARET.....	10
3.1. Hindistan'ın Dış Ticareti.....	10
3.2. Hindistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler.....	11
3.3. Hindistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler.....	12
4. BAŞLICA ÜLKELER İLE DIŞ TİCARET.....	13
4.1. Başlıca Ülkeler İtibarı İle İthalat.....	13
4.2. Başlıca Ülkeler İtibarı İle İhracat.....	13
4.3. Hindistan'ın Dış Ticaret Politikası.....	13
4.4. Tarifeler ve Diğer Vergiler.....	14
5. EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLER.....	15
5.1. Yatırımlar, Yabancı Sermaye ve Mevzuatı.....	16
5.2. Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler).....	17
5.3. Ülkede İş Kurma Mevzuatı.....	17
6. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	19
6.1. Türkiye –Hindistan'ın Dış Ticaret Göstergeleri.....	19
6.2. Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler.....	19
6.3. Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler.....	20
6.4. Çerkezköy'den Hindistan'a İhraç Edilebilecek Başlıca Ürünler.....	20
6.5. İkili Anlaşma ve Protokoller.....	21
6.6. İki Ülke Arasında Ticarete Karşılaşılan Sorunlar.....	21
6.6.1. Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları.....	21
6.6.2. Dağıtım ve Satış Kanalları.....	22
6.6.3. Pasaport ve Vize İşlemleri.....	22
6.6.4. Ticaret Yapısı ve Tercihleri.....	22
6.6.5. Pazarda Etkin Olmanın Koşulları.....	23

Tablolar

Tablo No:	Konu	Sayfa No
Tablo 1	Temel Ekonomik Göstergeler	6
Tablo 2	Hindistan'ın Dış Ticareti	10
Tablo 3	Hindistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler	11
Tablo 4	Hindistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler	12
Tablo 5	Hindistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarıyla İhracatı	13
Tablo 6	Hindistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarıyla İthalatı	13
Tablo 7	Doğrudan Yabancı Yatırım ve İstatistikleri	17
Tablo 8	Türkiye – Hindistan Dış Ticaret Göstergeleri	19
Tablo 9	Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler	19
Tablo 10	Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler	20
Tablo 11	İkili Anlaşma ve Protokoller	21

1.GENEL BİLGİLER

Ülkenin Adı: Hindistan Cumhuriyeti

Başkent: Yeni Delhi

Nüfus: 1,366 milyar (2019)

Yüzölçümü: 3.287.259 km²

Devlet Başkanı: Ram Nath Kovind

Dışişleri Bakanı: Dr. Subrahmanyam Jaishankar

GSYİH: 2,7 trilyon \$ (IMF 2018)

Para Birimi: Hint Rupisi/ 1 Dolar: 74,81 Hint Rupisi (Ağustos 2020)

Konuşulan Diller: Hindistan'da 200'ün üzerinde yerel dil konuşulmakta, Hint Anayasasında 22 farklı dil resmi dil olarak tanınmaktadır. Resmi yazışmalarda İngilizce ve Hintçe kullanılmaktadır. Başlıca dilleri arasında Urduca, Marati, Malayalam, Tamil, Bengali, Telugu, Kannada, Kaşmiri, Gujarati, Punjabi, Assamca bulunmaktadır.

Etnik Yapı: %72 Hint-Aryan, %25 Dravidyan, %3 diğer

Önemli Siyasi Partiler: Hindistan Parlamentosunda üç ve üstü sayıda sandalyeye sahip olan siyasi partiler listelenmiştir.

Bharatiya Janata Party (BJP) (Hindistan Halk Partisi), Indian National Congress (INC), Dravida Munnetra Kazhagam (DMK), Yuvajana Sramika Rythu Congress Party (YSR Congress Party), All India Trinamool Congress (AITC), Shiv Sena (SS) Janata Dal (United) (JD (U)), Biju Janata Dal (BJD) Bahujan Samaj Party (BSP), Telangana Rashtra Samithi (TRS), Lok Jan Shakti Party (LJSP), Nationalist Congress Party (NCP), Samajwadi Party (SP), Bağımsız (Ind.), Indian Union Muslim League (IUML), Jammu Kashmir National Conference (J&KNC), Communist Party of India (Marxist) (CPI (M)), Telugu Desam Party (TDP).

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: Asya-Afrika Yasal Danışma Örgütü (AALCO), Asya İşbirliği Diyalogu (ACD), Asya Kalkınma Bankası (ADB), Afrika Kalkınma Bankası (AfDB) (bölgesel olmayan üye), Güneydoğu Asya Ülkeleri Örgütü (ASEAN) (diyalog ortağı), ASEAN Bölgesel Forumu (ARF), Avusturalya Grubu (AG) Çok Sektörlü Teknik ve Ekonomik İşbirliği için Bengal Körfezi Ülkeleri Girişimi (BIMSTEC), Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS), BRICS (Brezilya Rusya Hindistan Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti), İngiliz Uluslar Topluluğu (Commonwealth), Silahsızlanma Konferansı (CD), Avrupa Nükleer Araştırmalar Merkezi (CERN) (gözlemci), Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA), Kolombo Planı (CP), Doğu Asya Zirvesi (EAS), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Mali Eylem Görev Gücü (FATF), G-15, G-20, G-24, G-77, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) (Milli Komiteler), Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi (ICRM), Uluslararası Kalkınma Birliği (IDA), Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), Uluslararası Finans Kurumu (IFC), Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC), Uluslararası Hidrografi Örgütü (IHO), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası

Denizcilik Örgütü (IMO), Uluslararası Mobil Uydu Örgütü (IMSO), Uluslararası Polis Teşkilatı (INTERPOL), Hükümetlerarası Oşinografi Komisyonu (IOC), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Parlamentolar Arası Birlik (IPU), Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO), Uluslararası Telekomünikasyon Uyduları Örgütü (ITSO), Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) (STK'lar), Arap Ligi (LAS) (gözlemci), Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı (MIGA), Birleşmiş Milletler Demokratik Kongo Cumhuriyeti Misyonu (MONUSCO), Füze Teknolojisi Kontrol Anlaşması (MTCR), Bağlantısızlar Hareketi (NAM), Amerika Devletleri Örgütü (OAS) (gözlemci), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Kimyasal Silahların Yasaklanması Teşkilatı (OPCW), Daimi Tahkim Mahkemesi (PCA), Pasifik Adaları Forumu (PIF) (ortak), Güney Asya Bölgesel İşbirliği Örgütü (SAARC), Güney Asya Müşterek Çevre Programı (SACEP), Şanhay İşbirliği Örgütü (SCO), Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Ateşkes Gözlem Gücü (Golan Tepeleri'nde) (UNDOF), Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO), Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü (UNIFIL), Birleşmiş Milletler Abyei için Geçici Güvenlik Gücü (UNISFA), Birleşmiş Milletler Eğitim ve Araştırma Enstitüsü (UNITAR), Birleşmiş Milletler Etiyopya ve Eritre Misyonu (UNMEE), Birleşmiş Milletler Güney Sudan Misyonu (UNMISS), Birleşmiş Milletler Fildişi Sahili Misyonu (UNOCI), Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (UNSC) (geçici) (1950– 1951, 1967 – 1968, 1972 – 1973, 1977 – 1978, 1984 – 1985, 1991 – 1992, 2011 – 2012), Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Evrensel Posta Birliği (UPU), Dünya Gümrük Örgütü (WCO), Dünya Ticaret Birlikleri Federasyonu (WFTU) (STK'lar), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO)

1.1 Coğrafi Konum

Güney Asya'da, ismini kendisinden alan Hint Alt Kıtası'nda bulunan Hindistan'ın doğusunda Bengal Körfezi, Myanmar ve Bangladeş, batısında Pakistan ve Arap Denizi, kuzeyinde Çin, Nepal ve Bhutan, güneyinde ise bir ada devleti olan Sri Lanka yer almaktadır.

Hindistan Fiziki yapı bakımından üç ayrı bölüme ayrılır. Bunlar Dekkan Platosu, Ganj Ovası ve Himalayalar bölgesidir.

Dekkan Platosu: Hindistan Yarımadasının güneyinde, doğu ve batısı Gat Dağları ile çevrili 600-800 m yükseklikte bir platodur. Gat Dağlarından dolayı denizin tesirinden uzaktır. Dekkan Platosu, ülkeyi ikiye ayıran Vindiya Dağları ile Ganj Ovasından ayrılır.

Ganj Ovası: Himalaya Dağlarından doğan Ganj Nehrinin ve kollarının suladığı çok verimli bir ovadır. Alüvyonlarla örtülü olup, Brahmaputra Nehri ve Ganj Nehrinin deltası da bu ovaya aittir. Bu ovanın genişliği yaklaşık olarak 320 kilometredir.

Himalayalar Bölgesi: Kuzeyde 2400 km uzunluğunda, Hindistan'ı Tibet Yaylasından ayıran ve tarih boyunca istilalara engel teşkil eden tabii bir duvardır. En yüksek yeri Everest Tepesidir (8882 m). Himalaya Dağları Hindistan'ın kuzey sınırını çizer. Çok yüksek olan bu dağlar ancak, Muztag, Karakorum ve Hayber gibi yerlerden geçit verir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Hindistan, parlamenter sistemi kabul etmiş federatif bir cumhuriyettir. Ülke aynı zamanda dünyanın en kalabalık demokratik yönetimi olma özelliği taşımaktadır. 1947 yılında bağımsızlığın kazanılmasının ardından 1950 yılında kabul edilen anayasa ile devletin temel yönetim mekanizmaları belirlenmiştir.

Federasyon sistemini benimseyen ülkede 29 eyalet ve 7 “birlik toprağı” bulunmaktadır. Eyaletler kendi hükümet ve parlamentolarına sahiptir. Yönetim mekanizmaları, merkezî hükümetle eyalet hükümetleri arasında paylaşılmıştır. Birlik toprakları ise cumhurbaşkanının atadığı valiler tarafından yönetilmekte ve merkezî hükümete bağılı bulunmaktadır.

Devlet başkanı, parlamentonun her iki kanadından seçilmiş üyeler tarafından belirlenmekte ve beş yıllığına göreve gelmektedir. Mevcut Cumhurbaşkanı Haziran 2017’den bu yana Ram Nath Kovind’dir. Cumhurbaşkanı tarafından atanan başbakan ise hükümetin başı olup yürütme organına ait yetkilerinin çoğunu kullanmaktadır. Mayıs 2014’ten bu yana ülkede başbakanlık görevini Norendra Modi yürütmektedir.

Yasama organı 250 sandalyeli eyalet meclisi ve 543 sandalyeli halk meclisinden oluşan iki kanatlı parlamentodur. Halk meclisi üyeleri beş yılda bir gerçekleştirilen seçimlerle belirlenirken, eyalet meclisi üyeleri eyalet parlamentoları ve birlik toprakları tarafından belirlenmekte ve üyelerinin üçte biri altı yılda bir yenilenmektedir. Eyalet meclisinin 12 üyesi ise cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

1.3. Nüfus ve İş Gücü Yapısı

2007 yılında nüfusu 1,13 milyar kişiye ulaşan Hindistan’da 2000-07 yılları arasındaki nüfus artış hızı yıllık %1,5 oranında gerçekleşmiştir. Doğum hızının düşeceğine dair iyimser beklentilere rağmen 2025 yılında Hindistan nüfusunun 1,4 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2007 yılında yaşam beklentisi erkekler için 66, kadınlar için 71 yıla çıkmıştır. 1951 yılında erkekler ve kadınlar için yaşam beklentisi 32 yıl idi. Kırsal kesimde yaşama oranı diğer gelişen Asya ülkelerine göre çok yüksektir. Halkın yaklaşık %60’ı nüfusu 5000’i geçmeyen yerleşim yerlerinde yaşamaktadır. Buna karşın şehirlere göç hızla artmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Yetersiz altyapı, yoğun nüfus, düşük verimlilik, tarım dışı alanlarda istihdam olanaklarının azlığı, kırsal nüfusun başta eğitim olmak üzere temel imkânlarla erişimindeki güçlükler, düşük vergi gelirleri, bütçe açığı gibi sorunlar Hindistan açısından çözülmeyi bekleyen temel problemlerdir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Dünyanın en büyük yedinci ekonomisi olan Hindistan, 500 milyonu aşan iş gücü, genç nüfus ortalaması ve istikrarlı büyüme trendi ile orta vadede dünyanın en büyük üç ekonomisinden biri olma yolunda hızla ilerlemektedir. Hindistan’da her yıl yaklaşık 10 milyon kişi işgücüne katılmaktadır. Bu durum hükümetin eğitimin kalite ve miktarını artırmak için yatırım yapması gerekliliğini göstermektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1 Ekonomik Yapı

Hindistan ekonomisi iki farklı yapıya sahiptir. Bir yanda, orta sınıfın en zekilerini çalıştıran modern ve küresel rekabet gücüne sahip bilgiye dayalı hizmetler sektörü, diğer yanda çoğunlukla az eğitilmiş işgücünün çalıştığı ve rekoltesi yağışlara bağılı tarım sektörü yer almaktadır. İmalat sektörü geleneksel olarak kalitesiz mallar nedeniyle yetersiz olmasına rağmen, bu durum son yıllarda değişmeye başlamıştır. Hizmetler sektöründeki güçlü büyüme neticesinde sektörün GSYİH içinde payı 2015 yılında %58,9 olarak gerçekleşirken, tarım sektörünün payı %16,6, sanayinin payı ise %24,5 olmuştur. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Son yıllarda ekonominin tarıma bağımlılığı azalmış olsa da GSYİH'deki dalgalanmalar hala yıllık muson yağmurlarının sonuçlarına bağlıdır. Toprak sahiplerinin çoğunluğu geçinecek kadar tarım yapabilmektedirler ve çoğu çiftçi ailesi yoksulluk sınırının altında yaşam sürdürmektedirler. Hindistan özellikle kırsal alanda dünyadaki en kötü insani gelişim indekslerinin bazılarında sahiptir. Buna karşın, Hindistan aynı zamanda çok sayıda yüksek nitelikli işgücüne ve birkaç tane uluslararası endüstriyel gruba da sahiptir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Tablo 1: Sektörlere göre ekonomik büyüme (%)

Sektör	2016	2017	2018	2019
Tarım	17,9	17,1	16,5	15,9
Sanayi	29,3	29,1	29,2	29,4
Hizmetler	45,3	46,5	46,9	47,2

Kaynak: EIU

2.2. Ekonomi Politikaları

Hindistan'ın son ekonomik reformları başlattığı 1990'lı yılların başından itibaren ekonomik büyüme geçici olmaktan çıkmış ve önceki yıllardan daha yüksek bir büyüme oranı yakalanmıştır. Reel büyüme 2003 yılından itibaren %8'in üzerinde gerçekleşmiş ve 2006 yılında %9,7 ile tepe noktasına ulaşmıştır. 2008 yılında ise küresel ekonomik krizin etkisiyle ekonomik büyüme %6,1 oranında gerçekleşmiştir. Hükümetin geniş kapsamlı mali canlandırma paketinin uygulamaya konulmaması durumunda bu büyüme oranı çok daha düşük oranda gerçekleşebileceği görüşü hakimdir. Bu paketle kamu harcamaları büyümenin yaklaşık üçte birine katkı sağlamıştır. Yüksek büyümenin olduğu 2003 ve 2007 yıllarında kamu harcamalarının büyümeye katkısının sadece %6 olduğu düşünülürse, kamu harcamalarının muazzam bir sıçrama yaptığı görülmektedir. Aynı zamanda, yüksek büyüme döneminde büyümenin yaklaşık yarısını oluşturan özel tüketim 2008 yılında dramatik bir şekilde azalarak büyümenin ancak %27'sini oluşturmuştur. Hindistan'ın net ithalatçı olmasının ekonomiye negatif etkisi 2008 yılında hızlanmıştır. Ekonomideki parlak nokta ise ekonomik aktivite içinde önemli bir etken olan yatırımlar olmuştur. (Kaynak: IMF)

Hindistan'ın yıllık reel büyüme verilerine bakıldığında ise, ülke ekonomisinin 2009'da %8,5, 2010'da %10,3, 2011 yılında %6,6 ve 2012'de %5,6, 2013'te %6,6, 2014'te %7,2 büyüdüğü görülmektedir. Büyüme 2011, 2012 ve 2013 küresel konjonktürün doğrudan ve dolaylı etkileriyle beklentilerin altında gerçekleşmiştir. 2013'ten itibaren yeniden ivmelenen Hint ekonomisi 2015'te ve 2016'da %7,6 oranında büyümüştür. 2017 yılında IMF verilerine göre büyüme %6,7 oranında gerçekleşmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Tablo 2: Ekonomik Göstergeler

	2017	2018	2019	2020
Reel GSYİH Büyüme Oranı (%)	6,7	7,6	7,7	7,5
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	3,3	4,5	5,0	4,6
Mal İhracatı, (FOB, milyar \$)	304,1	341,1	372,6	394,0
Mal İthalatı, (FOB, milyar \$)	452,2	528,9	560,8	579,4
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-38,2	-72,4	-75,6	-65,9
Döviz Kuru, INR: US\$ (ort.)	65,12	68,69	72,72	70,23

Kaynak: IMF, EIU

2.3. Tarım

Tarım, Hindistan aktif işgücü nüfusunun yaklaşık yüzde 58'inin temel geçim kaynağıdır. Tarım, ormancılık ve balıkçılık yoluyla Gayri Safi Milli Hasıla 2020 mali yılında 76,4 milyar US \$ seviyesine ulaşmıştır. Tarım ve bağlantılı sektörlerde GSMH'deki büyüme 2020 mali yılında yüzde 4 olarak gerçekleşmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hindistan gıda endüstrisi, özellikle gıda işleme alanında sahip olduğu katma değer potansiyeli nedeniyle dünya gıda ticaretine olan katkısını her yıl artırmaktadır. Gıda ve bakkaliye pazarı, perakende satışların yüzde 70'ine katkıda bulunarak dünyanın altıncı büyük pazarı niteliğindedir. Hint gıda işleme endüstrisi, Hindistan'daki en büyük endüstrilerden biri olarak ülkenin toplam gıda pazarının yüzde 32'sini oluşturmakta ve üretim, tüketim, ihracat ve büyüme açısından beşinci sırada yer almaktadır. (Kaynak: <http://rekolteedunyasi.com>)

2019-20 mahsul yılı boyunca, tahıl üretiminin 295,67 milyon tona (MT) ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2020-21'de ise Hindistan Hükümeti 298 Tonluk bir tahıl üretimi hedeflenmektedir. Hindistan'da bahçe bitkileri üretimi, 320.48 milyon metrik ton (MMT) olarak tahmin edilmektedir. Hindistan, yaklaşık 535,8 milyon ile en büyük hayvancılık popülasyonuna sahip ülkedir ve bu, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 31'ine karşılık gelmektedir. Ülkedeki süt üretiminin, %10'luk bir büyüme kaydederek, 2020'deki 198 MT'den 2021 mali yılında 208 MT'ye çıkması beklenmektedir. Hindistan Şeker Fabrikaları Birliği'ne (ISMA) göre, Hindistan'daki şeker üretimi Ekim 2019 ile Mayıs 2020 arasında 26.46 ton'a ulaşmıştır. (Kaynak: <http://rekolteedunyasi.com>)

Hindistan, dünyanın önde gelen 15 tarım ürünleri ihracatçısı arasındadır. Hindistan'dan yapılan tarım ihracatı, 2019 Mali Yılında 38,54 milyar ABD Doları'na ve 2020 Mali Yılında 28,93 milyar ABD Doları'na (Ocak 2020'ye kadar) ulaşmıştır. (Kaynak: <http://rekolteedunyasi.com>)

Hindistan'daki organik gıda segmentinin 2015-25 döneminde yüzde 10'luk bir oranda büyümesi beklenmektedir. 2015'te 386,32 milyon ABD Dolarından 2025'e kadar 10.73 milyar ABD Dolarına ulaşacağı tahmin edilmektedir. (Kaynak: <http://rekolteedunyasi.com>)

2.4. Sanayi

Hindistan, 2014-2015 yılları arasında 3.100'den fazla yeni başlangıç alanıyla (start-up hub) dünyadaki üçüncü büyük girişim merkezi haline gelmiştir. Hindistan ekonomisinde en büyük işveren olan tarım işkolunun, ancak GSYİH içindeki payı azalmaktadır (2013-2014 yılları arasında %17). Dünya çapında tarımsal üretimde Hindistan ikincidir. Sanayi işkolu, ekonomiye katkıda (2013-2014 yılları arasında GSYİH'nin %26'sı) sabit bir pay almıştır. Hindistan otomotiv sanayisi 2013-14 yılları arasında yıllık 21,48 milyon araç üreterek (çoğunlukla iki ve üç tekerli) dünyanın en büyük otomotiv sanayilerinden birisi olmuştur. Hindistan, 2015 yılında dünyanın en hızlı büyüyen E-Ticaret pazarlarından biriydi ve perakende pazarda 600 milyar dolar değer üretiyordu. (Kaynak: Uludağ İhracatçılar Birliği, Hindistan Ülke Raporu, 2019)

Sanayi GSYİH'nin %26'sını oluşturmakta ve toplam işgücünün %22'si istihdam edilmektedir. Dünya Bankası'na göre, 2015'te Hindistan'ın sanayi kolunda GSYİH üretimi, ABD doları temelinde (559 milyar dolar) dünyanın 6. büyüğü idi ve enflasyona göre düzeltilmiş olarak 2005'te ABD dolarına göre (197.1 milyar dolar) en büyük 9. sırada yer almaktaydı. Hindistan sanayi işkolu, 1991'deki Hindistan ekonomik reformlarında ekonomik serbestleşmenin bir sonucu olarak önemli değişiklikler geçirmiş; ithalat kısıtlamaları kaldırılarak yabancı rekabeti getirilmiş, bu kamuya ait belli kamu işkolu endüstrilerinin özelleştirilmesine yol açmış, doğrudan yabancı yatırım (FDI) rejimi serbestleştirilmiş, altyapı geliştirilmiş ve hızlı tüketim mallarının üretiminde genişleme sağlanmıştır. Serbestleştirmeden sonra, Hint özel hizmetler işkolu, ucuz Çin ithalatının tehlikesi de dahil, yerli ve yabancı rekabetin artmasıyla

karşı karşıya kalmıştı. O zamandan beri, maliyet sıkıştırılarak, yönetimler yenilenerek ve ucuz emek ve yeni teknolojiye güvenerek bu değişim gerçekleştirmiştir. Bununla birlikte, daha önce daha emek yoğun olan süreçlere dayanan küçük üreticiler tarafından bile istihdam yaratımı azalmıştır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Petrol ürünleri ve kimyasalları Hindistan'ın sanayi kolunda GSYİH'sına önemli katkıda bulunmakta ve birlikte ihracat gelirlerinin %34'üne katkı sağlamaktadır. Hindistan, Jamnagar'daki dünyanın en büyük rafineri tesisinin bulunduğu yerde günde 1,24 milyon varil ham petrol rafineri ve petrokimya operasyonuna ev sahipliği yapmaktadır. Hacim itibarıyla, Hindistan'da kimya sanayisi, Asya'daki en büyük üçüncü üretici ve tek başına GSYİH'nın %5'ine katkıda bulunmuştur. Hindistan, zirai kimyasallar, polimerler ve plastikler, boyalar ve çeşitli organik ve inorganik kimyasalların dünyadaki en büyük 5 üreticisinden biridir. Büyük bir üretici ve kimyasal ihracatçısı olmasına rağmen, Hindistan ürünlere olan iç talep göz önüne alındığında kimyasalların net bir ithalatçısıdır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hint ilaç endüstrisi son yıllarda dünyadaki sağlık ürünlerinin önemli bir üreticisi haline gelmiştir. 2011 yılında Dünya çapında satılan 60.000'den fazla jenerik ilaç satışı da dahil olmak üzere küresel ilaç tedarikinin yaklaşık %8'i Hindistan tarafından gerçekleştirilmiştir. İlaç sanayisi 2005'te 6 milyar dolardan 2016'da 36.7 milyar dolara, %17.46'lık bir CAGR'ye yükseldi. 2020'de 55 milyar dolara erişmek için %15.92'lik bir CAGR'de büyümesi beklenmektedir. Hindistan'ın 2020'ye kadar dünyadaki 6. en büyük ilaç pazarı olması bekleniyor. Endüstrisinin en hızlı büyüyen alt işkollarından biridir ve Hindistan'ın ihracat kazançlarında önemli bir katkısı bulunmaktadır. Gucerat eyaleti, ilaç ve Eİİ'lerin (API - Active Pharmaceutical Ingredient) üretimi ve ihracatı için bir merkez haline gelmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Tekstil sanayisi, ülkenin GSYİH'sına %4 oranında katkıda bulunmakta, sanayi üretiminin yüzde 14'ü, dış satım kazanımına da yüzde 17'lik bir oranda katkı sağlamaktadır. Hindistan'ın tekstil sanayisi etkisi azalan bir işkolundan son yıllarda hızla gelişen bir işkolu haline gelmiştir. 2004-2005 yılları arasında işkolunu başta mali olmak üzere hükümet bir dizi kısıtlamalardan serbest bıraktıktan sonra, büyük yatırım girişlerine –hem yerli hem de yabancı– yeşil ışık yakmıştır. 2004 ile 2008 arasındaki dönemde tekstil sektörüne yapılan toplam yatırım 27 milyar dolar artmıştır. Ludhiana, Hindistan'da %90 oranında yünlü üretmekte ve Hindistan'ın Manchester'ı olarak anılmaktadır. Tirupur, çorap, örme giysiler, gündelik ayakkabılar ve spor giyim sektörlerinin önder kaynağı olarak evrensel bir tanınma elde etmiştir. Ichalkaranji gibi genişleyen tekstil merkezleri, ülkedeki kişi başına düşen en yüksek gelirlerini de almaktadır. Hindistan'ın pamuk çiftlikleri, lifleri ve tekstil endüstrisi, bazı çocuk işçiliği (%1) dahil olmak üzere Hindistan'daki 45 milyon insana istihdam sağlamaktadır. Tekstil işkolunun, 18 yaşın altında yaklaşık 400.000 çocuğu istihdam ettiği düşünülmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

2.5. Hizmetler

2.5.1. Bankacılık

Hint para piyasası, özel, kamu ve yabancı sermayeli ticari bankalar ile kooperatif bankalarından oluşan örgütlü bir işkolu ile birlikte planlı bankalar olarak sınıflandırılmıştır ve örgütlü olmayan işkolu, bireysel veya aile sahibi yerli bankacılar veya para kredi kuruluşları ve bankacılık dışı finansal şirketlerden oluşmaktadır. Örgütsüz işkolu ve mikrokredi, kırsal ve alt kentsel alanlarda geleneksel bankalar üzerinde, özellikle törenler ve kısa vadeli krediler gibi verimli olmayan amaçlar için hala tercih edilmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Başbakan Indira Gandhi, 1969'da 14 bankayı devletleştirdi, bunu 1980'de diğer altısı izledi ve küçük ölçekli sanayi, perakende ticaret, küçük işletmeler vb. bankaların sosyal ve gelişimsel hedeflerini yerine getirmesini sağlamak için bankaların net kredi tutarının %40'ını tarım gibi öncelikli işkollarına sağlamalarını zorunlu hale getirmiştir. O tarihten bu yana banka şubelerinin sayısı 1969 yılında 8,260 iken 2007'de 72,170'e yükselmiş ve bir şube tarafından kapsanan nüfus aynı dönem içerisinde 63.800

iken 15.000'e düşmüştür. Toplam banka mevduatı 1970-71 döneminde ₹59.1 milyar crore den (880 milyon ABD doları) 2008-09 yılları arasında ₹38,309.22 milyar crore (570 milyar ABD doları) olmuştur. 1969'daki şube sayısının %1,860'ından veya %22'sinden 30,590'a veya 2007'de %42'ye yükselen kırsal şubelere rağmen, 500.000 köyün 32.270'inde planlı bir banka bulunmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hindistan'ın gayri safi yurt içi tasarruf oranı 2006-07 döneminde GSYİH'ya oran olarak %32,8'di. Kişisel tasarrufların yarısından fazlası arazi, ev, büyükbaş hayvan ve altın gibi fiziksel varlıklara yatırımdı. Kamu bankaları, bankacılık sektörünün aktif toplamının %75'inden fazlasını elinde bulundururken, özel ve yabancı bankalar sırasıyla %18,2 ve %6,5 oranında aktif toplamda pay sahibidir. Serbestleşme politikaları sonrasında, hükûmet önemli bankacılık reformlarını onaylamıştır. Bunlardan bazıları, birleşmeleri teşvik etme, hükûmet müdahalesini azaltma ve kârlılığı ve rekabet gücünü artırma gibi, kamulaştırılmış bankalarla ilgili olmakla birlikte, diğer yenilikler bankacılık ve sigorta işkollarını özel ve yabancı oyunculara açmıştır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

2.5.2. Turizm

Hindistan turizm ve otelcilik sektörü, Hindistan'daki hizmetler sektörü arasında büyümenin temel itici güçlerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Hindistan'da turizm, ülke geneline yayılmış zengin kültürel ve tarihi miras, ekolojideki çeşitlilik, araziler ve doğal güzellikler göz önüne alındığında önemli bir potansiyele sahiptir. Turizm, ülke için önemli bir döviz kaynağı olmasının yanı sıra potansiyel olarak büyük bir istihdam kaynağıdır. 2019 itibarıyla, Hindistan'daki turizm sektöründe, ülkedeki toplam istihdamın yüzde 8.1'i olan 4,2 crore iş yaratılmıştır. Sayının 2028 yılına kadar yılda yüzde iki artarak 52,3 milyon kişiye yükselmesi beklenmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

WTTC'ye göre Hindistan, 2018 yılında seyahat ve turizmin GSYİH'ya toplam katkısı açısından 185 ülke arasında üçüncü sırada yer almıştır. Hindistan, bir yolculuğu planlamak, rezervasyon yapmak ve deneyimlemek için kullanılan dijital araçlar açısından dijital olarak en gelişmiş gezgin ülkesidir. Hindistan'ın yükselen orta sınıfı ve artan harcanabilir geliri, iç ve dış turizmin büyümesini desteklemiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

2019 yılında, Hindistan'a yabancı turist girişleri 11 milyon olarak gerçekleşmiştir ve yıllık yüzde 3,2'lik bir büyüme oranına ulaşılmıştır. 2019 boyunca, turizmden gelen FEE'ler yüzde 4,8 artarak 30 milyar ABD dolarına yükselmiştir. 2019'da, e-Turist Vizesi ile gelenler bir önceki yıla göre yüzde 23,6 artarak 2,9 milyona yükselmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Uluslararası otel zincirleri ülkedeki varlıklarını artırmakta ve Hindistan'ın turizm ve konaklama sektöründe 2022'ye kadar ise yüzde 50 pay almaları beklenmektedir. Hindistan, 2018'de 45,7 milyar ABD doları girişle seyahat ve turizm yatırımları açısından küresel olarak üçüncü büyük ülke olmuş ve ülkedeki toplam yatırımın yüzde 5,9'unu oluşturmuştur. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

3. DIŞ TİCARET

3.1. Hindistan'ın Dış Ticareti (milyon dolar)

Küresel Ekonomik krizin olumsuz etkilerine rağmen yıllardır dış ticaret fazlası veren Şili'nin 2012 ve 2013 yıllarında dış ticareti açık vermiş, ancak 2014 yılında yeniden toparlanma gerçekleşmiştir. 2018 yılında Şili'nin dış ticaret hacmi 143 milyar dolar iken 2019 yılında da 133 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: Hindistan'ın Dış Ticareti (1000 dolar)

	2017	2018	2019
İHRACAT	295.862.157	323.997.680	322.786.377
İTHALAT	443.852.795	509.273.228	480.002.972
DENGE	147.990.638	185.275.548	157.216.595
HACİM	739.714.952	833.270.908	802.789.349

Kaynak: Trademap

3.2. Hindistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 3: Hindistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2017	2018	2019	Değişim	Oran
2710	Bitümlü minerallerden elde edilen petrol yağları ve sıvı yağlar (ham petrol hariç); içeren müstahzarlar ...	34.859.355	47.181.249	42.212.861	-4.968.388	-11
7102	İşlenmiş olsun ya da olmasın, ancak monte edilmemiş veya yerleştirilmemiş elmaslar (toplama için sökülmiş taşlar hariç ...)	24.663.745	25.656.853	21.909.135	-3.747.718	-15
3004	Terapötik veya profilaktik kullanım için karma veya karışmamış ürünlerden oluşan ilaçlar, ...	11.533.521	12.816.390	14.529.723	1.713.333	13
7113	Kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden mücevherat ve bunların parçaları ...	12.766.966	12.436.849	13.369.370	932.521	7
1006	Pirinç	7.077.714	7.361.500	7.112.146	-249.354	-3
8703	Esas olarak insanların taşınması için tasarlanmış motorlu arabalar ve diğer motorlu araçlar ...	6.591.608	7.191.708	6.810.975	-380.733	-5
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, ...	4.437.864	5.139.779	5.032.374	-107.405	-2
0306	Kabuklular, kabuklu olsun veya olmasın, canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya salamura içinde	4.751.589	4.491.743	4.461.050	-30.693	-1
8905	Hafif gemiler, yangın gemileri, taraklar, yüzer vinçler ve diğer gemiler ...	3.465.638	2.048.907	4.279.340	2.230.433	109
8517	Telefon setleri, dahil. hücresel ağlar veya diğer kablolu ağlar için telefonlar; diğer ...	1.038.166	2.047.282	4.117.136	2.069.854	101
7601	İşlenmemiş alüminyum	2.497.360	3.813.589	3.819.698	6.109	0
2902	Periyodik hidrokarbonlar	2.295.641	4.328.234	3.744.627	-583.607	-13
8411	Turbo Jetler, turbo pervaneler ve diğer gaz türbinleri	1.761.804	3.514.422	3.569.453	55.031	2
3808	Böcek öldürücüler, kemirgen ilaçları, mantar öldürücüler, herbisitler, filizlenmeyi önleyici ürünler ve bitki büyümesi ...	2.437.072	2.980.145	3.444.642	464.497	16
0202	Siğir eti, dondurulmuş	3.936.924	3.339.408	3.076.896	-262.512	-8
Tüm Ürünler		295.862.157	323.997.680	322.786.377	-1.211.303	0

Kaynak: Trademap

3.3. Hindistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 4: Hindistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2017	2018	2019	Değişim	Oran
2709	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen yağlar, ham	82.065.030	115.082.789	102.306.491	-12.776.298	-11
7108	Altın dahil platinle kaplanmış altın, işlenmemiş veya yarı mamulden daha fazla işlenmemiş ...	36.138.361	31.860.083	32.161.590	301.507	1
2701	Kömür; kömürden imal edilen briket, ovoid ve benzeri katı yakıtlar	20.088.043	24.664.273	23.049.175	-1.615.098	-7
7102	İşlenmiş olsun ya da olmasın, ancak monte edilmemiş veya yerleştirilmemiş elmaslar (toplama için sökülmiş taşlar hariç ...	27.224.674	26.673.701	22.028.199	-4.645.502	-17
2711	Petrol gazı ve diğer gaz halindeki hidrokarbonlar	13.081.657	19.092.488	17.415.534	-1.676.954	-9
8517	Telefon setleri, dahil. hücresel ağlar veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar; diğer ...	20.600.003	18.784.383	13.583.455	-5.200.928	-28
8542	Elektronik entegre devreler; parçaları	2.103.678	7.277.893	9.911.579	2.633.686	36
8471	Otomatik veri işleme makineleri ve birimleri; manyetik veya optik okuyucular, makineler	5.555.503	6.325.037	6.579.043	254.006	4
2710	Bitümlü minerallerden elde edilen petrol yağları ve yağları (ham petrol hariç); içeren müstahzarlar ...	3.832.750	5.696.267	6.365.756	669.489	12
1511	Hurma yağı ve fraksiyonları (rafine edilmiş olsun olmasın) (kimyasal olarak değiştirilmiş olanlar hariç)	6.766.895	5.495.965	5.362.450	-133.515	-2
8708	Traktörler için parça ve aksesuarlar, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu araçlar, ...	4.346.148	4.807.891	4.189.688	-618.203	-13
8411	Turbojetler, turbopropeller ve diğer gaz türbinleri	2.286.201	3.054.456	3.927.391	872.935	29
7204	Demirli atık ve hurda; demir veya çelik hurda külçelerinin yeniden eritilmesi (cüruf, kireç..	2.452.755	3.435.255	3.597.524	162.269	5
3102	Mineral veya kimyasal azotlu gübreler (pelet veya benzeri formdakiler hariç veya ...	1.409.470	1.561.931	3.393.859	1.831.928	117
8541	Diyotlar, transistörler ve benzeri yarı iletken cihazlar; ışığa duyarlı yarı iletken cihazlar, ...	5.069.414	3.536.338	3.219.398	-316.940	-9
Tüm Ürünler		443.852.795	509.273.228	480.002.972	-29.270.256	-6

Kaynak: Trademap

4. BAŞLICA ÜLKELER İLE DIŞ TİCARET

4.1. Başlıca Ülkeler İtibarıyla İhracat (milyon dolar)

Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibarıyla İhracat

ÜLKELER	2017	2018	2019	DEĞİŞİM	ORAN
AMERİKA	65.882.717	75.404.118	69.145.962	-6.258.156	-8
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	17.950.806	24.494.781	21.677.089	-2.817.692	-12
ÇİN	9.760.133	10.610.978	9.745.984	-864.994	-8
SİNGAPUR	5.764.798	6.826.922	6.330.690	-496.232	-7
İNGİLTERE	4.078.934	4.360.170	4.584.504	224.334	5
HOLLANDA	3.828.496	3.435.874	3.152.619	-283.255	-8
ALMANYA	1.625.858	1.814.869	1.932.404	117.535	6
BANGLADEŞ	1.650.909	1.689.730	1.685.595	-4.135	0
NEPAL	1.593.175	1.563.092	1.548.071	-15.021	-1
BELÇİKA	1.229.152	1.286.492	1.514.314	227.822	18
MALEZYA	1.186.651	1.334.034	1.331.468	-2.566	0
SUUDİ ARABİSTAN	1.742.336	1.488.101	1.120.184	-367.917	-25
VIETNAM	889.369	1.143.821	1.035.495	-108.326	-9
FRANSA	1.314.538	1.562.997	947.204	-615.793	-39
İTALYA	1.008.533	1.044.194	925.210	-118.984	-11

Kaynak: Trademap

4.2. Başlıca Ülkeler İtibarıyla İthalat (milyon dolar)

Tablo 6: Başlıca Ülkeler İtibarıyla İthalat

ÜLKELER	2017	2018	2019	DEĞİŞİM	ORAN
ÇİN	71.890.425	73.845.717	68.163.416	-5.682.301	-8
AMERİKA	24.070.494	32.821.243	34.710.587	1.889.344	6
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	23.105.072	27.018.240	30.919.254	3.901.014	14
SUUDİ ARABİSTAN	21.077.369	28.523.033	26.960.685	-1.562.348	-5
IRAK	15.303.164	23.113.210	21.537.699	-1.575.511	-7
İSVİÇRE	20.395.480	18.090.992	17.612.205	-478.787	-3
KORE	16.084.579	16.441.988	16.061.106	-380.882	-2
ENDONEZYA	16.228.107	16.098.059	15.783.789	-314.270	-2
SİNGAPUR	7.232.165	14.483.646	15.027.639	543.993	4
JAPONYA	10.464.507	12.577.590	12.655.852	78.262	1
ALMANYA	12.659.429	13.891.494	12.398.374	-1.493.120	-11
AVUSTRALYA	14.345.897	14.126.314	10.552.813	-3.573.501	-25
NİJERYA	8.339.221	11.203.247	10.548.250	-654.997	-6
MALEZYA	8.897.929	10.436.691	10.528.228	91.537	1
KATAR	8.096.078	10.621.463	9.775.869	-845.594	-8

Kaynak: Trademap

4.3. Hindistan'ın Dış Ticaret Politikası

Hindistan 1991 yılında ticareti şeffaflaştırma yönünde ekonomik reformlar yapmaya başlamıştır. İthalat gümrük vergileri 1991 yılındaki tepe noktası olan %350'lerden şu andaki ortalama düzey olan %10'lara kadar tedrici olarak azaltılmıştır. Fakat uluslararası standartlara göre hala çok yüksek olan bu ithalat vergileri uluslararası firmaların bu pazara satış yapmalarını engellemektedir. Hindistan'ın hali hazırdaki mevzuatı 2002-2007 İthalat İhracat Politikasına bağlıdır. Çoğu alanda lisansa gerek duymadan ithalat izni uygulanmaktadır. Bazı alanlarda ürünler kısıtlanmış ya da yasaklanmıştır ve bazıları sadece devlet kurumlarınca yapılmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hindistan'da çoğu ürünün ithalatı lisanssız olarak serbestçe yapılabilmektedir. Öte yandan, Hindistan birçok üründe ithalat yasağı veya ithalat kısıtlaması, lisans gerekliliği uygulamaktadır. Söz konusu ürünlerin toplam tarife satırı içindeki oranı yaklaşık %3,7'dir. Genel olarak ithalat yasağı olan ürünler arasında bir takım hayvansal ürün ve yağlar bulunmaktadır. Ayrıca, Hindistan Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan Hindistan İlaç ve Kozmetik Kanunu'nun 135-B no'lu maddesinde hayvanlar üzerinde test edilmiş olan hiçbir kozmetik ürününün ülkeye girişine izin verilmeyeceği hükme bağlanmıştır. İthalatında kısıtlama bulunan ürünler için Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı altında faaliyet gösteren Dış Ticaret Genel Müdürlüğü (DTGM)'nden ithalat lisansı alınması gerekmektedir. Geçerli bir ihracat/ithal kayıt numarasına (I/E Code) sahip her firma lisans başvurusunda bulunabilmektedir. Lisanslı olarak ithalatı yapılan ürünlerin Hindistan'dan ihracatının yapılabilmesi için de DTGM'den yazılı izin alınması gerekmektedir. İthalatı yasaklanmış veya ithalatı lisansa bağlı ürünlerin listesine DTGM'nin internet sayfasından erişim mümkündür. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hindistan'da ihracat rejimi de Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Dış Ticaret Genel Müdürlüğüne düzenlenmektedir. İthalatta olduğu gibi, Hindistan'da ihracat yapmak için de geçerli bir İthalatçı/İthalatçı Sertifikasına (I/E Code) sahip olmak gerekmekte ve bu kod yukarıda zikredilen Genel Müdürlükçe verilmektedir. Genel olarak tüm ürünlerin ihracatı serbest olmasına rağmen Hükümet dönem iç piyasadaki arz kıtlığına veya başka sebeplere bağlı olarak ihracat kısıtlaması uygulamasına gitmektedir. Aynı şekilde, Hindistan "Missile Technology Control Regime (MTCR)", "Wassenaar Arrangement (WA)", "Australia Group (AG)", Nuclear Supply Group (NSG) gibi uluslararası anlaşmalara taraf olup, bu çerçevede kitlesel silahlarda kullanılacak "özel kimyasallar, organizmalar, materyaller, ekipmanlar ve teknolojiler" in ihracatını da kontrole tabi kılmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

4.4. Tarifeler ve Diğer Vergiler

Hindistan hükümetinin ekonomik reform çabalarına karşın Hindistan'a ihracat yaparken çeşitli tarife ve tarife dışı engellerle karşılaşmaktadır. Hükümet tarım dışı ürünlere uygulanan tarifeleri yeniden yapılandırmaya devam etmektedir. Hükümetin Şubat 2007'de açıklanan 2007/08 bütçesine göre çoğu sanayi ürününe uygulanan vergi %12,5'ten %10'a düşürülmüştür. Aynı zamanda hükümet birçok hammadde ve ara malına uygulanan vergileri de düşürmüştür. Örnek olarak, polyester lifler, iplik ve diğer hammaddelerdeki tarifeler %10'dan %7,5'e düşürülmüştür. Hükümet kimyasallar ve plastiklerdeki tarife oranlarını da %12,5'ten %7,5'e düşürmüştür. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Bu ürünlerdeki tarife indirimlerine karşın, Hindistan'ın sanayi ürünlerindeki ortalama tarife oranı hala yüksektir. Petrokimyasallar, otomobiller, motosikletler ve nihai çelik ürünlerindeki tarife oranlarının çok yüksek olduğu sektörlerdir. Tekstil sektöründe de şeffaf olmayan tarife oranları vardır.

Tarım dışı ürünlere düşük tarife uygulanmasına karşın, Hindistan'ın tarım dışı ürün tarifelerinin ancak %71,6'sı bağlayıcı tarifeye uygundur. Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) göre, Hindistan'ın ortalama bağlama oranı %48,6'dır, bu oran uygulanan ortalama tarife oranlarının oldukça üzerindedir. Aynı

zamanda, Hindistan'ın DTÖ bağlı tarım ürünleri tarifeleri %100 ile %300 arasında değişen oranlarıyla ve ortalama %114 olan bağlanmış tarife oranlarıyla dünyada en yüksekler arasındadır. Hindistan tarafından uygulanan tarife oranları çoğunlukla düşük düzeyde olmasına rağmen hala tarım ürünlerinde ve işlenmiş gıda ürünlerinde önemli bir engel olarak görülmektedir. Ayrıca, bağlı tarife oranları ile uygulanan tarife oranları arasında büyük bir fark olmasına karşın Hindistan'a ihracat yapan firmalar pazarın kapanması riski ile karşı karşıyadır. Zira, Hindistan, fiyat ve arz dengesini sağlamak için uygulanan tarife oranlarını bağlı tarife oranlarına yükseltme gücünü bulundurmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Şarap, distile alkollü içecekler ve diğer alkollü içecekler haricindekiler için hükümet yerli ürünlere uygulanan "Temel Tüketim Vergisi"ne eşdeğer bir ek vergi uygulamaktadır. 3 Temmuz 2007 tarihinde, Hükümet bir gümrük tebliği yayınlayarak alkollü içecekleri ek vergiden muaf tutmuştur. Bir önceki gümrük tebliğine göre alkollü içeceklere ithalatta %20 ile %150 oranları arasında değişen bir vergi uygulanmaktaydı. Aynı gün hükümet şaraba uygulanan gümrük vergisini %100'den %150 oranına yükseltmiştir. Distile alkollü içeceklere uygulanan tarife oranı %150 oranında kalarak değişmemiştir ve bazı eyaletler ithal distile alkollü içeceklere karşı ayrımcılığa devam etmektedirler. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Gümrük Vergisi Hesaplanması: Hindistan'a ithal edilen her mal vergiye tabidir. Gümrük vergisinin hesaplanmasında birçok faktör vardır. Aşağıda bir mala uygulanabilen çeşitli gümrük vergileri sıralanmıştır.

Temel Gümrük Vergisi (Basic Customs Duty, BCD): Ürünün birimine göre (ağırlık, miktar vb.) ya da daha çoğunlukla malın vergilendirilebilen değerine göre uygulanmaktadır. Bazı durumlarda her ikisinin birleşmiş bir hali de kullanılabilir.

Ek Gümrük Vergisi (Additional Customs Duty, ACD) : Telafi edici vergi olarak da bilinen bu vergi, ürün değerine temel gümrük vergisi uygulanmış hali üzerinden alınır. Bu vergi Hindistan'da benzeri üretilen ithal ürünlerine uygulanır. Amacı ise yerli üretimi ithal mallarına karşı korumaktır.

Özel Ek Gümrük Vergisi (Special Additional Customs Duty, SACD) : Eski adıyla sürşarj, her ürüne uygulanmaktadır. Temel gümrük vergisi ödenmiş değer üzerinden %4 oranında uygulanır.

Anti-Dumping Vergisi: Yerli sanayinin zarar görmesini engellemek için bazı ülkelerden bazı mallar üzerinden alınır. Korunma Önlemleri Vergileri: Hindistan devleti ülke sanayisine zarar verebileceği için gittikçe artan miktarda ithal edilen ürünlere koruyucu vergi koyabilmektedir.

Gümrük Eğitim Vergisi: 2004 Temmuzundan itibaren Hindistan temel gümrük vergisinin ve ek gümrük vergisinin %3'ü olacak şekilde yeni bir vergi uygulamaya koymuştur. Uluslararası taahhütlere bağlı ürünler gümrük eğitim vergisinden muaf tutulmuştur.

Gümrük Yükleme Ücreti: Hindistan uygulanan gümrük vergisine ek olarak her ithal edilen üründen %1 oranında gümrük yükleme ücreti almaktadır.

Toplam Vergi: Çoğu ürün için BCD+ACD+SACD + Eğitim Vergisi + Gümrük Yükleme Ücreti olarak hesaplanır (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

5. EKONOMİK VE TİCARI İLİŞKİLER

Hindistan, Ticaret Bakanlığı tarafından 2019-2020 döneminde Öncelikli Ülkelerden birisi olarak belirlenmiştir.

Türkiye 15 Ağustos 1947 tarihinde bağımsızlığını kazanan Hindistan'ı ilk tanıyan ülkelerden biri olmuş ve bu dönemde iki ülke arasında diplomatik ilişkiler kurulmuştur. Türkiye'nin Batı ittifakı içinde bulunduğu Soğuk Savaş döneminde Hindistan'ın Bağılantısızlar Hareketi içinde yer alması nedeniyle ikili ilişkiler istenen düzeye ulaşamamıştır. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından, ikili ilişkilerin her alanda geliştirilmesi yönünde çaba gösterilmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Türkiye, Hindistan'ı büyüyen ekonomisi, geniş pazarı, askeri gücü, uzay ve bilişim teknolojisindeki üstünlüğü, sahip olduğu zengin insan kaynağı, köklü tarihi ve kültür mirasıyla bölgesel güç konumunu sağlamlaştırma yolunda emin adımlarla ilerleyen dost bir ülke olarak görmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Turizm sektöründe de iki ülke arasında önemli gelişmeler yaşanmaktadır. 2012 yılında 73.731 bin Hintli turist ülkemizi ziyaret etmişken, 2013 yılında bu sayı 90.934'e, 2014 yılında 119.503'e, 2015 yılında 131.869'a yükselmiştir. 2016'da bu rakam 79,316 olarak kaydedilmiştir. Son dönemde varlıklı Hintli ailelerin ülkemize yönelik düşük turizmde de önemli artış yaşanmıştır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

5.1. Yatırımlar, Yabancı Sermaye ve Mevzuatı

Hindistan ekonomik açıdan, ucuz iş gücü imkanları, büyük bir pazar olması ve diğer olanaklarıyla yatırımcılar açısından dünyada en dikkat çekici ülkelerden biri konumunda. Türkiye'nin de yatırımlarının bulunduğu önemli bir pazar. 1 Nisan 2000 tarihinden 2012 yılı nisan sonuna kadar Hindistan'a doğrudan sermaye yatırımı 253 milyar dolar olarak gerçekleşti. Ancak ülke ekonomisindeki yavaşlamaya paralel olarak son zamanlarda yabancı yatırımlarda sert bir gerileme gözlemlendi. 31 Mart'ta sona eren mali yılda ekonomik büyüme, birkaç yıl önceki yüzde 9'lar seviyesinden yüzde 5'e inerken, doğrudan yabancı yatırımlar yüzde 38 azalarak 22,4 milyar dolara düştü. Bunun üzerine harekete geçen Hindistan'da Manmohan Singh hükümeti içindeki reformistler, ülke ekonomisini canlandırmak ve sürekli kan kaybeden ülkenin parası rupiye destek olmak amacıyla yeni bir adım daha atarak yabancı yatırıma kapıyı biraz daha araladı. Geçtiğimiz günlerde rupiyi güçlendirmek için faiz oranlarını yükselten Hindistan, cari açığı azaltmak suretiyle rupiye biraz daha destek olmak ve büyümeyi hızlandırmak için yabancı yatırım kurallarını gevşetti. Bu kapsamda Yeni Delhi hükümeti, bir dizi sektörde doğrudan yabancı yatırım kurallarını kolaylaştırdı. Ülkede gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) büyümesinin son 10 yılın en düşük seviyesine inmesi ve cari açığın rekor seviyede yükselmesi nedeniyle rupi, bu yıl Asya'da en kötü performans gösteren para birimi oldu. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Telekomünikasyon: Sektörde yabancıların varlığı şu anki yüzde 74'ten yüzde 100'e çıkabilecek. Yabancı bir firma Hintli bir telefon şirketinde, Yabancı Yatırım Promosyon Kurulu'nun (FIPB) onayını almasına gerek olmadan yüzde 49 hisseye sahip olabilecek ancak bunun ötesinde bir yatırım için yabancı yatırım düzenleyicilerinin izni gerekecek

Petrol ve doğalgaz: Sektörde yabancıların yüzde 49'luk payının korunması kararlaştırıldı ancak bir şirkette yüzde 49 pay sahibi olmak artık FIPB iznine tabi olmayacak.

Sigorta: Sigorta şirketlerinde yüzde 49 hisse satın almak hükümet onayı gerektirmeyecek. Yabancıların bir sigorta şirketinde sahip olabileceği pay şu an için yüzde 26 ile sınırlandırılmış durumda. Bu sınırlar yüzde 49'a çıkarılması parlamentoya takılmış durumda.

Savunma üretimi: Savurma sektöründe doğrudan yabancı yatırıma veriler yüzde 26 hisse sahibi olma izninde efektif olarak bir değişikliğe gidilmedi fakat bazı durumlarda bu oranın üzerine çıkılması için hükümetin çalışma yürüttüğü açıklandı.

Perakende: Tek markalı perakende satışlarda yüzde 49'a varan doğrudan yabancı yatırım için FIPB onayı aranmayacak. Hükümet, süpermarketlere yönelik yabancı yatırımı politikasını yakında açıklığa kavuşturacağını bildirdi.

Emtia, elektrik, borsalar: Yüzde 49'a kadarki yabancı yatırımlar için hükümet onayı zorunluluğu olmayacak.

Varlık imar şirketleri: Hükümet onayı olmaksızın yabancıların bu sektörde faaliyet gösteren bir şirkette yüzde 49'luk paya sahip olmasına izin verilecek. Ancak yabancılar daha fazla hisse satın almak için FIPB'den onay almak zorunda kalacak.

Kurye hizmetleri: Yabancılar artık kurye hizmetleri sektöründe yüzde 100'e varan oranda yatırım yapabilecek ve bunun için hükümet onayına gerek olmayacak.

Kredi bilgisi şirketleri: Hükümetten herhangi bir onay almadan yabancılar kredi enformasyon şirketlerine yüzde 74 oranında yatırım yapabilecek. Bunun üzerindeki yatırımlar izne tabi olacak.

Havacılık ve medya: Hükümet, sivil havacılık ve medya sektörlerinde doğrudan yabancı yatırım oranını sırasıyla yüzde 49 ve yüzde 26 seviyesinde bıraktı.

Yabancı yatırım kurallarının gevşetilmesi, Başbakan Singh'in Palaniappan Chidambaram'ı bir yıl önce maliye bakanı olarak atamasından bu yana yapılan reformların son halkasını oluşturuyor. Özellikle, bir zamanlar yüksek büyüme hızı ve ultra-düşük maliyetleriyle göz dolduran Hindistan'ın mobil sektörünün artık oynak hükümet regülasyonları ve borç içindeki operatörlerin arasında yaşanan fiyat savaşları nedeniyle zor bir durumda olduğu dönemde reformlar önem taşıyor. Son düzenlemeler, aralarında İngiliz Vodafone ve Norveç merkezli Telenor'un bulunduğu yerel şirketlerin azınlık hissesini elinde bulduran yabancı şirketlerin, Hindistan'daki operasyonlarının yüzde 100'ünü kontrol altına almalarına olanak tanıyacak. Ayrıca sektörde uzun zamandır beklenen konsolidasyon döneminin başlayabileceği ve böylelikle büyük şirketlerin küçük oyuncularını satın aldığı ya da Anil Ambani'nin Reliance Communications gibi zor durumdaki şirketlerin yeni yabancı yatırımcıları cezbedeceği bir sürece girilmesi bekleniyor. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

5.2. Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Hindistan'da kurulabilen birkaç tane serbest bölge çeşidi vardır. Bunlardan en önemlisi Özel Ekonomik Bölge olarak adlandırılan serbest bölgedir. Bu bölgelerde her çeşit üretim ve hizmet faaliyeti yürütülebilmektedir. Yatırım ve işletme safhasında bütün vergilerden muafiyet sağlanmaktadır. İç piyasaya mal ve hizmet satışı yapılabilmektedir. Yatırımın 5 yıl içinde net döviz kazandırma olarak geri dönüşümü gerçekleştirilmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

İhracat İşleme Bölgeleri ve Yazılım Teknoloji Parkları da ihracata yönelik faaliyetler için düzenlenmiş diğer serbest bölge çeşitleridir.

İhracata Yönelik Birimler de bu kapsamdaki farklı bir yaklaşımdır. Bu şirketlerin üretim tesisi herhangi bir yerde olabilir.

Üretimin tamamını ihraç etmek zorunluluğu vardır.

5.3. Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Yapılan araştırmalara göre Hindistan'da yer seçerken dikkate alınması gereken en önemli hususlar şunlardır:

- 1- Fiziksel altyapı
- 2- Eyalet bazında hükümet destekleri
- 3- Enerji maliyeti ve olanakları
- 4- Yasa ve yönetmelikler

Diğer dikkate alınması gereken etkenler ise yeterli iş gücü ve maliyeti, iş kültürü, kaynaklara ve/veya pazara yakınlıktır. İş kanununa göre 100 kişiden fazla işçi çalıştıran bir işveren devlet çalışma temsilcisinden izin almadan işçi çıkartamaz. Bu izni almak neredeyse imkansızdır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Pazarda kısa sürede varlık Fiziksel varlığını göstermek isteyen şirketler için iş merkezlerinde yer kiralamak iyi bir seçenektir. İş merkezleri taşınmaya hazır, iletişim için kabloları çekilmiş ve klimalıdır. Faturalandırma aylık olarak yapılır. Uzun vadeli kullanımlar için indirim uygulaması olabilmektedir. Çoğu eyalette yazılım, biyoteknoloji ve otomotiv için özel teknoloji parkları mevcuttur. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Bir bağlı şirket kurmak (joint venture) ya da bir Hintliyle ortak olmak istemeyen bir firma ya da bireysel girişimci Hindistan'da irtibat ofisi, proje ofisi veya şube ofisi açabilir. Hindistan Merkez Bankası'ndan onay almak gerekmektedir. "FNC 1" formu doldurularak onay için başvurulabilir. Şirketlerin iş yeri tuttuktan sonra 30 gün içinde kendilerini tescil dairesine kaydettirmeleri gerekmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Çoğu yabancı şirket ülkede varlığını bir temsilci ya da irtibat ofisi yardımıyla sürdürmektedir ancak bu ofisler Hindistan'da ticari işlemler yapmamaktadırlar. Bu ofislerin amacı ağlarını denetlemek, ürün bilinirliğini artırmak, iş ve yatırım için daha farklı fırsatlar araştırmaktır. Bir irtibat bürosu Hindistan'da ticari işlem yapamaz ve kar elde edemez. Kar elde etmediği için de vergilendirilmez. Bu ofisler aynı zamanda komisyon alamazlar ve hizmetleri dolayısıyla kar elde edemezler. Bir irtibat ofisi Hindistan dışına para çıkartamaz. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Hindistan'da bir şube tüzel bir kişilik değildir, fakat yabancı bir şirketin uzantısıdır. Hindistan Merkez Bankası'na göre yabancı bir firmanın şubesi ana şirketi temsil ve ana şirketin alım-satım acenteliğini yapmak, ana şirket için araştırmalar yapmak, ithalat-ihracat işlerini yürütmek, Hintli ve yabancı şirketler arasındaki teknik ve finansal işbirliğini artırmak, danışmanlık hizmetleri yapmak, Hindistan'ın bilgi teknolojileri ve yazılım geliştirmesi ile ilgili hizmetler sunmak, ana şirketler için teknik destek sağlamak gibi bazı işleri yapabilir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Şubeler Hindistan'da iş yapabilirler ve bu nedenle vergilendirilirler. Vergisini ödedikten sonra şubeler elde ettikleri gelirleri ana şirketlerine verebilirler. Bir şube imalat ve işleme işlerini yapamaz fakat bunları Hintli bir üreticiye taşeron olarak yaptırabilir.

Hindistan yabancı ortaklıkları sermaye yatırımlarını, yatırım mallarının ithalatını ve teknoloji transferini kolaylaştırmakta ve özendirilmektedir. Hindistan dikkat gerektiren bir pazardır çünkü hatalar çok pahalıya mal olabilir. Ortaklık anlaşması yapılması karara bağlanmış ise bazı prensipleri uygulamakta fayda vardır; eşitlik ve dürüstlük ortakları bir arada tuttuğu için her ortağın rolünü, beklentilerini iyice açığa kavuşturmak gerekmektedir, deneyim önemlidir, titiz bir araştırmanın yerine hiçbir şey geçemez ve ortaklığa uzun dönemli bakmak gerekmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

6. TÜRKİYE İLE TİCARET

6.1. Türkiye – Hindistan Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Tablo 8: Türkiye – Hindistan Dış Ticaret Göstergeleri

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	4.922.767	1.116.132	6.038.899	-3.806.635
2018	5.363.419	2.046.935	7.410.354	-3.316.484
2019	4.579.037	2.270.764	6.849.801	-2.308.273

Kaynak: Trademap

6.2. Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 9: Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2017	2018	2019	Değişim	Oran
2515	Mermer, traverten, ecaussine ve diğer kalkerli anıtsal veya belirgin bir yapı taşı ...	758.560	1.121.412	1.067.959	-53.453	-5
1207	Diğer yağlı tohumlar ve yağlı meyveler, kırılmış olsun olmasın (yenilebilir sert kabuklu yemişler, zeytinler, ...)	81.749	87.507	88.639	1.132	1
7204	Demirli atık ve hurda; demir veya çelik hurda külçelerinin yeniden eritilmesi (cüruf, kireç ve ...)	0	52.476	61.367	8.891	17
9999	Başka yerde belirtilmeyen emtialar	50.921	56.882	51.180	-5.702	-10
2836	Karbonatlar; perokarbonatlar "perkarbonatlar"; ticari amonyum karbonat içeren amonyum ...	44.559	67.192	51.119	-16.073	-24
7108	Altın, platinle kaplanmış altın dahil, işlenmemiş veya yarı mamulden daha fazla işlenmemiş ...	13.268	40.252	46.190	5.938	15
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, ...	17.031	26.384	27.980	1.596	6
0808	Elmalar, armutlar ve ayvalar, taze	22.362	24.779	25.273	494	2
2706	Kömürden, linyitten veya turbadan ve diğer mineral katranlardan damıtılmış katran	3.826	8.524	21.272	12.748	150
2528	Doğal boratlar ve bunların konsantreleri (kalsine edilmiş olsun olmasın) ve doğal borikasitler ...	5.253	0	20.416	20.416	#SAYI/0!
4104	Siğir "manda dahil" veya at hayvanlarının tabaklanmış veya kabuk postları ve derileri	14.649	19.585	20.225	640	3
8481	Borular, kazan kabukları, tanklar, tekneler ve benzerleri için musluklar, vanalar ve benzeri cihazlar	17.325	18.909	18.175	-734	-4
8409	Yalnızca veya esas olarak, pozisyonundaki içten yanmalı pistonlu motor ile kullanıma uygun parçalar ...	7.315	7.761	18.085	10.324	133
0703	Soğan, arpacık soğanı, sarımsak, pırasa ve diğer alliaslı sebzeler (taze veya soğutulmuş)	23.207	38.507	18.064	-20.443	-53
8450	Ev tipi veya sanayi tipi çamaşır makineleri dahil. hem yıkayan hem de kurutan makineler; parçaları	0	0	16.571	16.571	#SAYI/0!
8477	Kauçuk veya plastik işleme makineleri veya bu malzemelerden ürünlerin imalatı için makineler, ...	16.016	14.480	14.901	421	3
8462	Makine aletleri, dahil. metali dövme, çekiçleme veya kalıpla işlemek için presler; makine ...	1.757	8.896	13.312	4.416	50
2519	Doğal magnezyum karbonat "manyazit"; kaynaşmış magnezya; tamamen yanmış "sinterlenmiş" magnezya	2.264	7.626	11.899	4.273	56
5702	Dokunmuş, püskülsüz veya floklu olmayan halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	10.807	11.170	11.812	642	6
3920	Takviye edilmemiş, lamine edilmemiş, hücreli olmayan plastiklerden plakalar, levhalar, filmler, folyolar ve şeritler ...	7.406	12.116	11.607	-509	-4

Kaynak: Trademap

6.3. Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 10: Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2017	2018	2019	Değişim	Oran
2710	Bitümlü minerallerden elde edilen petrol yağları ve sıvı yağlar (ham petrol hariç)	1.996.662	2.870.238	1.950.489	-919.749	-32
7113	Kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere mücevherat ve bunların parçaları ...	5.669	239.831	934.027	694.196	289
5402	Sentetik filament iplik dahil. Sentetik monofilamentler <67 desiteks (dikiş ipliği hariç)...	414.439	321.206	305.343	-15.863	-5
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar	348.462	311.095	240.733	-70.362	-23
3204	Kimyasal olarak tanımlanmış olsun ya da olmasın sentetik organik renklendirme maddesi	171.889	180.140	215.569	35.429	20
8517	Telefon setleri, dahil. Hücresel ağlar veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar	5.321	7.205	191.934	184.729	2.564
7102	İşlenmiş olsun ya da olmasın, ancak monte edilmemiş veya yerleştirilmemiş elmaslar (toplama için sökülmiş taşlar hariç ...)	41.328	114.083	148.020	33.937	30
7601	İşlenmemiş alüminyum	145.689	518.995	144.035	-374.960	-72
3902	Propilen veya diğer olefinlerin polimerleri, ilk şekillerde	120.633	154.730	120.801	-33.929	-22
5509	Sentetik devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği ve perakende satışa sunulan iplikler hariç)	173.205	164.382	107.596	-56.786	-35
2933	Yalnızca nitrojen hetero atomlu heterosiklik bileşikler	54.693	67.724	96.680	28.956	43
8407	Kıvılcım ateşlemeli pistonlu veya döner içten yanmalı pistonlu motor	150.377	124.498	84.151	-40.347	-32
7222	Diğer paslanmaz çelik çubuklar ve çubuklar; paslanmaz çeliğin açılı, şekilleri ve kesitleri, başka yerde sınıflandırılmamış	42.800	67.880	73.895	6.015	9
8545	Karbon elektrotlar, karbon fırçalar, lamba karbonları, pil karbonları ve diğer grafit eşyalar ...	26.674	125.047	61.287	-63.760	-51
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri dahil. Kavrulmuş demir piritler	0	0	54.853	54.853	#SAYI/0!
5205	Ağırlıkça >=%85 pamuk içeren, dikiş ipliği dışındaki pamuk ipliği	83.387	65.482	49.426	-16.056	-25
3901	Etilen polimerleri, ilk formlarında	26.839	51.461	46.667	-4.794	-9
2941	Antibiyotikler	34.567	40.366	41.712	1.346	3
3003	Terapötik veya profilaktik olarak karıştırılmış iki veya daha fazla bileşenden oluşan ilaçlar ...	37.009	35.752	36.020	268	1
2401	İşlenmemiş tütün; tütün döküntüsü	39.779	42.480	34.658	-7.822	-18

Kaynak: Trademap

6.4. Çerkezköy'den Hindistan'a İhrac Edilebilecek Başlıca Ürünler

Güçlü rakiplerin varlığına karşın bölgenin en gelişmiş ve liberal ülkelerinden biri olan Şili ile ülkemiz arasında yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşması'nın da olumlu katkısıyla Türk ürünlerinin tanıtımına yönelik aktif bir strateji uygulanarak bu ülkeye yönelik ihrac ürünlerimizin çeşitlendirilmesi mümkündür. Ayrıca her iki ülkede, coğrafi konumları ve bölgesel ilişkileri nedeniyle kendi pazarları yanında, dahil oldukları bölgesel iş birlikleri kapsamında diğer pazarlara da giriş fırsatı sunmaktadır.

Tarım ve gıda ürünlerinden bisküvi, şekerli ve çikolatalı mamuller, zeytinyağı, zeytin, maya ve kuru kayısı; sanayi ürünlerinde ise demir/çelik çubuklar, traktörler, ısıtması elektrikle olmayan demir-çelik radyatör, jeneratörler, demir/alaşimsız çelikten profil, oto yedek parça, kauçuktan yeni dış lastikler,

otomobil ve steysin vagonlar, ev tekstili, ağır iş makine ve cihazlarının aksam ve parçaları ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar Şili pazarında potansiyel arz etmektedir. Madencilik ve savunma sanayi sektörlerinde de iki ülke arasında iş birliği imkanları mevcuttur.

Çerkezköy’de üretimi gerçekleşen ve Şili’ye ihracat potansiyeli olan sektörler; otomobil, televizyon (özellikle LCD ve plazma), kozmetik ve kişisel hijyen ürünleri, spor giyim, ev hayvanları sektörüne yönelik ürünler ve geniş bant internet sistemleri. Ayrıca gerek çevresel duyarlılıklar çerçevesinde yenilenebilir enerjiye duyulan ilgi, gerekse uzun vadede tasarruf nedenleriyle hane halkları ve işyerleri tarafından güneş enerjisine yönelik talepte de düzenli bir artış gözlenmekte olup, güneş panelleri pazar genişlemektedir. (Kaynak: Trakya Dış Ticaret İstihbarat Merkezi)

6.5. İkili Anlaşma ve Protokoller

Tablo 11: İkili Anlaşma ve Protokoller

ANLAŞMA	İMZA TARİHİ
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	14.12.1993
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	01.07.1986
Serbest Ticaret Anlaşması	14.07.2009

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

6.6. İki Ülke Arasında Ticarete Karşılaşılan Sorunlar

6.6.1. Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütü (WIPO) üyesi olan Şili, WIPO kapsamında, aralarında Paris Konvansiyonu, Nairobi Anlaşması, Patent İşbirliği Sözleşmesi dahil, fikri mülkiyetin korunmasına ilişkin bir dizi anlaşmanın yanı sıra, DTÖ Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması kapsamında üstlendiği uluslararası taahhütleri iç hukuka aktarmış, aynı zamanda, ticari partnerleriyle akdettiği tercihli, ticaret düzenlemeleri kapsamında, telif hakları ve sınai mülkiyetin korunmasına ilişkin olanlar gibi, kimi zaman uluslararası taahhütlerin ötesine gider şekilde, fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin güçlü bir alt yapı inşa etmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Şili Marka Tescil Birimi, Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü (Instituto Nacional de Propiedad Industrial INAPI) 2009 yılından bu yana, 20.254 sayılı Kanun kapsamında, marka, patent, faydalı model, sınai tasarım tescil birimi olarak faaliyette dir. Fikri Mülkiyet Haklarına ilişkin korumanın güçlendirilmesi ve üstlenilen taahhütlerin yerine getirilmesi konusunda ilgili kurumlar tarafından münferit olarak yerine getirilen çalışmalar ilk defa 2016 yılında, oluşturulan Ulusal Sınai Mülkiyet Stratejisi ile ulusal düzeyde koordine edilir hale gelmiştir. Bu kapsamda, oluşturulan bir Çalışma Grubu tarafından, kısa ve orta vadede uygulanacak yaklaşık 60 tedbir belirlenmiş olup bunların arasında fikri mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıklara yönelik tahkim mekanizması oluşturulması, adli makamlar, hâkim ve savcılar, gümrük otoriteleri dahil tüm ilgili tarafların fikri mülkiyet hakları konusunda eğitilmesi gelmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

ABD Merkezli, “Global Innovation Policy Center”, telif hakları ihlalleri konusunda cezai müeyyidelerin güçlendirilmesi, ilaçlarda zorunlu lisans ve patent korumasının güçlendirilmesi gibi alanlardaki boşlukların altı çizilmektedir. Şili, 2007 yılından bu yana, ABD’nin, “Special 301 Priority Watch List” kapsamında yer verdiği ülkelerden biridir. Bu kapsamda, fikri mülkiyete ilişkin korumanın güçlendirilmesi gereğine işaret edilen alanlar arasında, uydu sinyali taşıyan kripto programlara ilişkin teknolojik korumanın güçlendirilmesi, internet yoluyla yapılan korsanlığa karşı, internet üzerinden

hizmet sağlayan sunucuların korunmasının güçlendirilmesi gibi alanlar gelmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Ulusal Gümrük İdaresi ve Emniyet Teşkilatı verilerine göre, 2016 yılı itibarıyla, 21.6 Milyon Dolar değerinde, 946.709 adet sahte mal ele geçirilmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

6.6.2. Dağıtım ve Satış Kanalları

Perakende sektörü kaydedilen ekonomik büyümeye paralel önemli ölçüde gelişmiştir. Ülkede yaygın ağlarla “hipermarket” veya “süper market”, “çok katlı mağaza”, “zincir market” şeklinde yapılarla faaliyet gösteren perakende sektörü aynı zamanda Arjantin, Peru, Brezilya gibi diğer Latin Amerika ülkelerinde de varlık göstermektedir. Büyük marketler, doğrudan üreticiden ya da distribütör firmalardan alım yapmaktadır. Özellikle gıda sektöründe, kâr marjını yüksek tutmak üzere, ülkenin yaş meyve sebze konusundaki rekabet avantajı da kullanılarak doğrudan (üreticiden) satın alım tercih edilebilmektedir. Küçük alıcılar ithalat yoluyla alım yapmaktan ziyade distribütör firmalardan alım yapmayı tercih etmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Öte yandan, gelir dağılımındaki bozukluğun da bir etkisiyle, gelir düzeyi düşük seyreden kesimlerin küçük bakkal-market (convenience store-tiendas convenientes) şeklindeki satış kanallarını da tercih ettikleri görülmektedir. Tüketim oranının, nüfusun en yüksek seyrettiği 8 T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020 Santiago’da, şehrin zengin kesimlerinde yeni markalar ve uluslararası markalar dominant durumda olup “butik” türü mağazalar yaygındır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Online satış kanalları da son yıllarda revaçta olup özellikle elektronik eşya, giyim eşyası ve gıda sektörüne yönelik e-ticaret ivme kazanmıştır. Kişisel bilgisayar ve internet kullanımındaki artış, mobil telefon kullanımının yaygın olması bu eğilimi güçlendirmiştir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

6.6.3. Pasaport ve Vize İşlemleri

Resmi ve umuma mahsus pasaport sahibi iki ülke vatandaşları, 90 güne kadar kalış süreli seyahatlerinde karşılıklı olarak vizeden muaftırlar. (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

6.6.4. Ticaret Yapısı ve Tercihleri

Görelî küçük pazar ölçeğine rağmen Şili, tüketim eğilimi yüksek bir ülkedir. Gıda, hazır giyim, kozmetik, ayakkabı, unlu mamul, şekerleme ürünleri, içecek gibi kalemler itibarıyla kişi başına düşen harcamaların diğer Latin Amerika ülkelerinin üzerinde seyrettiği görülmektedir. Yeni ürün ve marka denemeye açık bir tüketici kitlesi bulunmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Ticarete açık pazar yapısı, yerli üretimin belirli alanlarla kısıtlı olması gibi etmenlerin, Şili’yi hemen her tür mamul madde anlamında uluslararası markaların hakimiyetine bıraktığı tespitinde bulunmak mümkündür. Bu durum tüketici tercihlerini de etkilemektedir. Nitekim, hemen her sosyal kesimde “marka”ya dayalı tüketim bir prestij göstergesi olarak algılanmakta ve tercih edilmektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Tüketicilerin modern yaşamın dayattığı hızlı tempo, özellikle Santiago ve Santiago’nun da içinde yer aldığı “Region Metropolitana” da trafik yoğunluğu gibi nedenlerle zamandan tasarruf etmek adına, genellikle, tek bir noktada alışverişini yapmayı tercih ettikleri tespitinde de bulunmak mümkündür. Şehrin zengin muhitlerinde ise daha ziyade “butik” şeklinde faaliyet gösteren lüks mağazalardan alışverişler yaygındır. Ancak, pazarın hala Çin kaynaklı ithalata teslim olduğu, pek çok ürün

segmentinde, geniş kitlelere hitap eden düşük fiyatlı ürünlerin tercih edildiği söylenebilir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Satışlar sezonlara göre değişim arz etmektedir. Mesela, genel olarak şekerli mamul tüketiminin yüksek olduğu bir ülke olan Şili’de, çikolata tüketimi açısından genel anlamda her daim olumlu ve istikrarlı denebilecek bir satış trendi söz konusu olsa da çikolata satışları sezonsal olarak artış göstermektedir. Çikolata satışlarında ürünlerdeki "kakao" miktarı önemli bir belirleyici olabilmekte, daha sağlıklı olduğu için "dark chocolate" tercihi yaygın gözükmemektedir. Fiyatlar kakao fiyatlarındaki dalgalanmaya bağlı bu kategori için daha çok oynaklık arz etmekte ise de daha ziyade üst gelir segmentinin tercihi olması nedeniyle satışlarda bariz bir azalma gözlenmemektedir. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Gelir ve eğitim seviyesi arttıkça, son yıllarda, organik/sağlıklı ürünlerin tüketimi de artmaktadır. Organik kozmetik kullanımı da yaygındır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Obezite yaygınlığı nedeniyle, tüm gıda ürünlerinde gıdanın içerdiği, “tuz”, “kalori” ve “şeker” oranına göre, etiketlemenin zorunlu olduğu ülkede, düşük kalorili/light ürün kullanımı da yaygınlaşmaktadır. (Kaynak: Ticaret Bakanlığı)

Pazarda doğrudan satışın yanı sıra on –line satışın artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Özellikle, Noel, Paskalya satışları ya da mağazaların dönem dönem satışları artırmak üzere hayata geçirdikleri “Black Friday” türü indirim dönemi satışları on-line satışları doğrudan etkilemektedir.

6.6.5. Pazarda Etkin Olmanın Koşulları

Ticarette, alıcı ve satıcının doğrudan bir araya gelmesi / yüz yüze iletişim yaygındır ve tercih edilmektedir. Şili ticaret erbabı, ülkenin yaklaşık 40 yıldır kesintisiz sürdürüldüğü serbest ticaret politikalarının etkisiyle ticaret yapmaya yatkındır. Öğle ve akşam yemekleri iş görüşmeleri için tercih edilebilmekte, firma ziyaretleri yapılması düşünülüyor ise gerekli bağlantıların/randevuların önceden alınması zaruret arz etmektedir. Son yıllarda, ilgili ülke iş çevrelerinin birbirleriyle doğrudan temas edebilecekleri her tür ortamın (Fuar, sektörel ve/veya ihracat ürünlerinin tanıtımına yönelik sergi vb. etkinlikler) ticaret erbabının birbirlerini daha yakından tanımaları ve karşılıklı güvenin tesisi açısından giderek artan önem taşımaya başladığı düşünülmektedir.

İthalat-ihracatta ABD Doları cinsinden ödeme yaygındır. Kredi kartı ve çek kullanımı hemen her alanda mümkündür.

İthalat-ihracatta ABD doları cinsinden ödeme yaygındır. Kredi kartı ve çek kullanımı hemen her alanda mümkündür.

Resmi ve diğer tatiller için bkz. (<https://www.feriados.cl/>) Haftalık çalışma süresi 45 saattir. (09:00-18:00) Fazla mesai ödemesi kanunen gereklidir.

Şili’de bir süredir tartışmaları devam eden, haftalık çalışma saatinin 45 saatten 40 saate indirilmesine ilişkin yasa tasarısı (Proyecto de 40 Horas), 86 lehte, 33 karşıt ve 31 çekimser oyla 2019 yılı Kasım ayında Temsilciler Meclisinde onanmıştır. Komünist Parti tarafından yapılan yasama teklifinin Senato’da görüşülmesine devam edilmektedir.

Şili hukuku yabancı yatırımcının vize veya oturma izni almasını şart kılmamakla birlikte 90 günden fazla kalmayı planlayan yabancı yatırımcının, bir yıl süre ile verilen “Inversionista Temporal” ve “Visa de Empresario” olarak adlandırılan vizeye başvurması mümkündür. Böylelikle, bir yıl boyunca ülkede

ikamet ve özel herhangi bir kısıtlama olmaksızın yasal faaliyet yürütmelerine imkân tanınabilmekte, ayrıca yıl sonunda, Şili sürekli ikamet için başvuruda bulunabilme imkânı sağlanabilmektedir.

Ayrıca, bir şirkette çalışmak için Şili'ye giren yabancılar iş sözleşmesinin bulunması kaydıyla geçici ikamet izni alabilmektedir. Bu izin iki yıl için sözleşmede belirtilen işveren için özel olarak çalışmasını sağlar ve aynı uzunlukta, ek süre için uzatılabilir. Ancak, ilk iki yılın ardından çalışan sürekli ikamet için başvurabilir. İş sözleşmesinin feshi halinde ise çalışanın 30 gün içinde alternatif bir vizeye başvurma zorunluluğu bulunmaktadır. Daha detaylı bilginin (www.extranjeria.gov.cl) adresinden temini mümkündür.

Dünya Bankası, Şili'de şirket kurulum süresini ortalama 6 gün olarak hesaplamaktadır.